

בש"פ 5399/16 - מדינת ישראל נגד יותם ג'רבי

בבית המשפט העליון

בש"פ 5399/16

כבוד השופט מ' מזוז
מדינת ישראל

לפני:
העוררת:

נ ג ד

יותם ג'רבי

המשיב:

ערר על החלטתו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד
(כב' השופטת ד' מרשק מרום) במ"ת 33027-05-16
מיום 30.6.2016

א' בתמוז התשע"ו

תאריך הישיבה:

עו"ד חיים שוייצר

בשם העוררת:

עו"ד שי שורר

בשם המשיב:

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) על החלטת בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופטת ד' מרשק מרום) מיום 30.6.2016 במ"ת 33027-05-16, על העברתו של המשיב למעצר בפיקוח אלקטרוני.

2. ביום 16.5.2016 הוגש נגד המשיב כתב אישום המייחס לו עבירות נשק. בהמשך, הוגש נגד המשיב כתב אישום מתוקן המייחס לו ביצוע עבירות של החזקת נשק שלא כדין, ניסיון ייצור נשק שלא כדין וייצור נשק (שתי

עמוד 1

עבירות) - עבירות לפי סעיף 144(א) סיפא, וסעיף 144(ב2), יחד עם סעיף 25 לחוק העונשין, התשל"ז-1977. לפי עובדות כתב האישום, המשיב החליט לייצר מטעני חבלה מאולתרים. לצורך כך חיפש המשיב מידע באינטרנט ואף צפה בסרטונים המסבירים כיצד ניתן ליצור מטענים או חלק מהם. הוא הצטייד לצורך כך בפרטי הציווד והחומרים הנדרשים להרכבת מטעני חבלה, לרבות תערובות נפץ, וייצר יזמים ומטען תבערה.

ביום 15.2.2016 חיפש המשיב באינטרנט מידע בדבר "לבנת חבלה" ו"מטען צינור". ביום 30.3.2016 צפה המשיב במחשבו בסרטונים על מנת ללמוד כיצד להכין יזמים אלקטרוניים ומטעני חבלה. בהתאם לכך יצר המשיב כאמור מטען תבערה, אשר הכיל, בין היתר, מיכלי פלסטיק המכילים חומר תבערה מסוג בנזין, יזם חשמלי מאולתר ומערכת הפעלה מסוג שעון אלקטרומכני ומקור מתח. בהמשך, על מנת להוציא לפועל את תכניתו לייצר מטעני חבלה מאולתרים נוספים, הצטייד המשיב בחלקים שונים, אשר חיבורם מאפשר ייצור של מטען חבלה מאולתר. המשיב החזיק את החלקים הללו במקומות שונים, ובהם ברכבו ובחדר המדרגות שמחוץ לדירת אמו בנתניה. כמו כן, המשיב החזיק שרשרת תחמושת בדירתו שבמקום עבודתו בפנימיה בכפר הנוער "מאיר שפיה".

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הגישה המדינה בקשה למעצר המשיב עד לתום ההליכים נגדו, בה נטען לקיום ראיות לכאורה ולקיומן של עילות מעצר לפי סעיף 21 לחוק המעצרים.

4. בדיון שנערך בבית משפט קמא ביום 24.5.2016 הסכים המשיב לקיומן של ראיות לכאורה, ובהסכמת המדינה הורה בית המשפט על הכנת תסקיר מעצר בעניינו של המשיב. ביום 9.6.2016 הורה בית המשפט על קבלת תסקיר משלים אשר יבחן חלופת מעצר נוספת.

5. במסגרת תסקיר המעצר הראשון בעניינו של המשיב העריך שירות המבחן כי המשיב נמנע באופן עקבי מהתייחסות לחלקים בעייתיים באופן חשיבותו והתנהלותו, מתמרן את השיחה בהתאם לצרכיו, ומתקשה להכיר בחומרת המעשים המיוחסים לו ובהשלכות אפשריות של אופן התנהלותו. עם זאת, שירות המבחן עמד על כך שהמשיב מתפקד באופן יציב בעבודה והביע עמדות אשר "אינן נותנות לגיטימציה להתנהגות אלימה". על סמך פרמטרים אלה, העריך שירות המבחן כי הסיכון להישנות התנהגות אלימה מצד המשיב הינו נמוך. באשר לחלופת המעצר המוצעת בבית סבתו של המשיב, בפיקוחם של סבתו, אביו ואמו, העריך שירות המבחן כי היא אינה מפחית סיכון במצבו של המשיב, שכן כמו במפגש עם שירותי המבחן, המשיב מתנהל גם עמם "על פי דפוסי הסתרה, הימנעות משיתוף ובעיקר בקשיים וכשלים", ולפיכך יהיה למפקחים המוצעים קושי לזהות את מצבי סיכון בהתנהלותו של המשיב. עם זאת, במסגרת התסקיר המשלים, אשר בחן את התאמת חלופת מעצר בתנאים של מעצר בית מלא בבית סבתו של המשיב ובפיקוחה כמפקחת עיקרית, בסיוע אחותו של המשיב, בעלה של אחותו, אחיו של המשיב ודודו, הייתה ההמלצה שונה. שירות המבחן עמד על כך שהמשפחה מלוכדת ומגויסת לסייע למשיב ומגלה הבנה לקיומה האפשרי של בעייתיות ומעורבות שולית שלו. כן צוין, כי המפקחים המוצעים שהוצגו מנהלים אורח חיים תקין ומסוגלים להוות גורמי פיקוח עבור המשיב. לאור האמור, המליץ שירות המבחן על שחרורו של המשיב לחלופה המוצעת.

6. ביום 23.6.2016 הורה בית משפט קמא על שחרורו של המשיב לחלופת מעצר. בהחלטתו ציין בית משפט קמא כי מהאמור בתסקיר המעצר הראשון של המשיב, אשר לא המליץ על שחרור המשיב לבית סבתו בפיקוח אביו ואמו, ומחקירות המפקחים המוצעים בבית המשפט, הוא נותר תחת הרושם כי "רב הנסתר על הגלוי". כמו כן, בית המשפט ציין את התרשמותו "המורכבת" מהמפקחים המוצעים (כאשר לגבי סבתו של המשיב קבע כי אין היא יכולה לשמש כמפקחת), אך לא בלי התלבטות הורה על שחרורו של המשיב בתנאי "מעצר בית מלא" ובפיקוח אנושי רצוף, לצד

הפקדת ערובה. בית המשפט הדגיש כי לצד וידוא קיומם של תנאי "מעצר בית מלא", על המפקחים לוודא איסור יצירת קשר של המשיב עם גורמים שליליים ולדווח על כל התנהלות "שולית" אחרת מצדו.

7. המדינה הגישה ערר לבית משפט זה על החלטתו של בית משפט קמא לשחרר את המשיב לחלופת מעצר. ביום 24.6.2016 הורה השופט נ' סולברג, בהמשך להצעה שהציע אשר נתקבלה על ידי הצדדים, כי תיערך השלמת חקירה שבמסגרתה המשיב, אשר בינתיים ייוותר במעצר, ימסור את גרסתו, ובמידת הצורך תיערכנה פעולות חקירה משלימות נוספות. עוד נקבע, כי לכשתושלם השלמת החקירה, תיערך השלמת הדיון בבית המשפט המחוזי, אשר "יעשה כחוכמתו ויתן את החלטתו" (בש"פ 5088/16).

8. עוד באותו היום נגבתה הודעתו של המשיב, אשר טען כי הרכיבים שנתפסו אצלו קשורים לעבודתו כחשמלאי וכי מטען התבערה שנמצא מוכן להפעלה קשור להפתעה של דמות "כתובת אש" שרצה להכין לחניכיו בכפר הנוער.

ביום 28.6.2016 התקיים דיון נוסף בבית המשפט המחוזי, וביום 30.6.2016 קבע בית המשפט כי המשיב יועבר למעצר בתנאי איזוק אלקטרוני. בית המשפט עמד על כך כי אין בגרסה שנמסרה על ידי המשיב כדי להפחית ממסוכנותו, שכן ההסברים שמסר בהודעתו אינם עומדים במבחן הראיות או ההיגיון. בית המשפט קבע כי התיק נותר במצב בו "רב הנסתר על הגלוי", ולפיכך יש מקום להגביר את ההגנה על הציבור. עם זאת, נקבע, על רקע נתוני המשיב - רווק בן 28 הנעדר עבר פלילי - ועל רקע קיומם של מפקחים אשר מסוגלים לתת מענה בסיסי לאיון מסוכנותו, יהא זה בלתי מידתי להותירו מאחורי סורג ובריח ולשלול חלופת מעצר. על כן, הורה בית המשפט על בדיקת היתכנותו של איזוק אלקטרוני בבית סבתו של המשיב. בהמשך לכך, לאור חוות דעת מנהלת האיזוק האלקטרוני לפיה ניתן להתקין איזוק אלקטרוני בבית סבתו של המשיב, הורה בית משפט קמא ביום 5.7.2016 על העברתו של המשיב למעצר בתנאי איזוק אלקטרוני. לבקשת המדינה הורה בית המשפט על עיכוב החלטתו ב- 48 שעות על מנת לאפשר למדינה להגיש ערר לבית המשפט העליון.

9. כעת מונח בפני ערר מטעם המדינה על החלטתו האמורה של בית משפט קמא. המדינה טוענת כי בנסיבות התיק דן לא ניתן היה להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני, וזאת בשל מסוכנותו הרבה של המשיב הנלמדת ממעשיו, ובעיקר נוכח העובדה שהרקע למעשיו נותר עלום. עוד טוענת המדינה, כי כעולה מתסקיר שירות המבחן הראשון ומחקירת הוריו של המשיב בבית משפט קמא לבדיקת התאמתם כמפקחים, המשיב מתנהל עם בני משפחתו הקרובים "על פי דפוסי הסתרה" ותוך הימנעות משיתופם באורחות חייו ובפרטים בסיסיים ביותר אודותיו. כל זאת, נטען, בניגוד לשקרו של המשיב בענין זה בפני שירות המבחן, כאשר תיאר כי יש לו קשר קרוב ומשמעותי עם הוריו. כן נטען, כי המשיב לא ניצל את "הזדמנות הפז החרגה" שניתנה לו על ידי בית משפט, ואף בגרסה הכבושה שמסר במסגרת השלמת החקירה אין כדי להפריך את מסוכנותו הרבה, כאמור בהחלטת בית משפט קמא. לפיכך, טוענת המדינה, יש להפוך את החלטת בית משפט קמא לשלוח את המשיב למעצר בתנאי איזוק אלקטרוני, ולהורות על מעצרו מאחורי סורג ובריח.

10. בדיון לפני חזר בא כוח המדינה על הטענות שפורטו בכתב הערר תוך מתן דגש לכך כי המשיב נותר בגדר תעלומה נוכח אי שיתוף הפעולה מצדו, וכי למרות ההזדמנות שניתנה לו בהחלטת השופט נ' סולברג לפזר את הערפל על ידי מסירת גרסה מלאה, הוא לא ניצל הזדמנות זו והתמיד בדרכו. התוצאה היא שלא ידועים מטרת הכנת מטען התבערה ושאר מרכיבי הציוד שנתפסו אצלו, ומי היעד לפגיעה, וממילא לא ניתן לקבוע, האם ניתן לאיין מסוכנות זו ובאלו אמצעים. לטענת המדינה, הצירוף של מעשי המשיב והתעלומה באשר לרקע ולמטרות של מעשים אלה מייצרים

מסוכנות גבוהה אותה לא ניתן לאיין באמצעות שחרור למעצר בפיקוח אלקטרוני.

מנגד, טען בא כוח המשיב כי המדינה מפריזה מאוד במשמעות מעשי המשיב והציוד שנתפס אצלו, שכן אין מדובר ב"מטען חבלה" אלא ב"מטען תבערה", והפריטים שנתפסו הם פריטי ציוד רגילים שאין בהם כדי להצביע על ייצור כלי נשק או על מסוכנות המשיב. נטען כי הגרסה שמסר המשיב במשטרה היא התמונה האמיתית ואין כל הסתרה מצדו. כן צוין כי המשיב, צעיר בן 28, נעדר עבר פלילי, ממשפחה טובה ונורמטיבית. על כן בדין החליט בית משפט קמא לשחררו למעצר בפיקוח אלקטרוני.

11. לאחר עיון הגעתי למסקנה כי אין מנוס מקבלת ערר המדינה.

12. כמצוין כבר לעיל, בדיון שנערך בבית משפט קמא ביום 24.5.2016 הסכים המשיב לקיומן של ראיות לכאורה בענייניו, ועל בסיס זה התקיים המשך הדיון וניתנו ההחלטות בענייניו של המשיב. בדיון לפני ביקש בא כוח המשיב להמעיט מאוד במשמעות מטען התבערה ושאר פריטי הציוד שנתפסו אצל המשיב, באופן שיש בו למעשה התנערות מההסכמה לקיומן של ראיות לכאורה לביסוס המיוחס למשיב בכתב האישום, וזאת אין לקבל. המעשים המיוחסים למשיב תוארו בתמצית לעיל, והן הבסיס לדיונו.

13. בהחלטתי מאתמול בבש"פ 5419/16 מדינת ישראל נ' פלוני (7.7.2016) עמדתי על כך כי -

"... עבירות נשק מקימות עילת מעצר סטטוטורית מכוח חזקת המסוכנות הקבועה בסעיף 21(א)(1)(ג)(2) לחוק המעצרים בהיותן נמנות על עבירות הביטחון המנויות בסעיף 35(ב) לחוק זה. אין גם צורך להדגיש את המסוכנות הנובעת מעבירות נשק, העלול לשמש לפעילות עבריינית, כמו גם לפעילות של טרור, שעל כן נקודת המוצא היא שעבירות נשק מצדיקות בדרך כלל מעצר מאחורי סורג ובריח (בש"פ 3265/16 בדיר נ' מדינת ישראל (5.5.2016); בש"פ 5518/13 אבו עראר נ' מדינת ישראל (12.8.2013)). עם זאת, אין באמור כדי לשלול את חובתו של בית המשפט לבחון אם 'לא ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך שחרור בערובה' (סעיף 21(ב)(1) לחוק המעצרים), שכן עבירות אלה מכילות מנעד רחב של חומרה, ויש לבחון כל מקרה לנסיבותיו."

לכך יש להוסיף, כי בהתאם להוראת סעיף 22(ב) לחוק המעצרים, ככלל אין להסתפק במעצר בפיקוח אלקטרוני בעבירות שנימנו שם, ובהן עבירות נשק, אלא מטעמים מיוחדים שיירשמו, הנוגעים לנסיבות ביצוע העבירה או לנסיבות המיוחדות של הנאשם.

14. בחינת הנסיבות בענייניו מובילה למסקנה כי המקרה הנדון אינו נמנה על המקרים החריגים המצדיקים שחרור לחלופת מעצר בעבירות נשק, ואף לא קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות מעצר בפיקוח אלקטרוני.

15. שחרור לחלופת מעצר או למעצר בפיקוח אלקטרוני מחייבים מתן אמון בסיסי בנאשם כי יעמוד בתנאים ובמגבלות שיוטלו עליו, כמו גם שכנוע כי יש בחלופת המעצר או באיזוק האלקטרוני כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מן הנאשם.

בענייננו, המשיב הוא אכן צעיר משכיל, ללא עבר פלילי, תואם לכאורה לפרופיל של מי שניתן לשחרר לחלופת מעצר. ואולם, בצדק עמד בא כוח המדינה על כך, כי מדובר באדם שהוא בגדר תעלומה, גם לבני משפחתו הקרובה, אשר לא שיתף אף את הוריו באשר לאורחות חייו, לרבות מקום עבודתו ומקום מגוריו. המשיב לא שיתף פעולה בחקירה ושמר תחילה על זכות השתיקה, ובהמשך מסר גרסה כבושה המבקשת לתת הסברים תמימים ולגיטימיים כביכול למעשיו ולחומרים והציוד שנתפסו ברשותו. התנהלותו זו הותירה תמונה בה "רב הנסתר על הגלוי" כאשר אין כל הסבר למעשי המשיב, וכלשון בית משפט קמא בהתייחסו לגרסתו המאוחרת של המשיב -

13. ...גרסה זו תמוהה בעיניי, אינה עולה בקנה אחד עם האמור בחוות-דעת המטא"ר מיום 18.5.16, או עם נסיבות הימצאות המטען... עולה, לכן, שאלה מתבקשת והיא - מדוע שתק המשיב בחקירתו הראשונה אם קיים הסבר תמים ולגיטימי לכל מעשיו המפורטים בכתב-האישום?

14. ... אך בסופו של יום עולה, כי ההסברים שמסר אינם עומדים במבחן הראיות או ההיגיון, ולאור כל האמור לעיל, אין בהם כדי להפחית ממסוכנותו.

15. ההפך הוא הנכון: נותרנו במצב בו רב הנסתר על הגלוי, גם לאחר שניתנה למשיב ההזדמנות למסור את גרסתו..."

16. בהעדר שיתוף פעולה מצד המשיב, לא ניתן לעמוד על המטרות של המשיב בחיפוש מידע באינטרנט על "לבנת חבלה" ו"מטען צינור", ומדוע הכין מטען תבערה והצטייד בחומרי גלם להכנת מטענים (האם על רקע עברייני, אידיאולוגי או אחר), ומה היעד של מטענים אלה. בנסיבות אלה, ברור בעליל כי לא ניתן לתת אמון במשיב כדי שחרורו לחלופת מעצר או לאיזוק אלקטרוני, וגם לא ניתן לאיין את המסוכנות הרבה הנובעת ממעשיו אלה, שכן אין הסכנה מחייב בדרך כלל לדעת כלפי מי מופנה הסיכון.

אציין עוד לענין זה כי בדיקת הציוד והחומרים שנתפסו אצל המשיב במעבדות המשטרה העלתה כי אלה יכולים לשמש בין היתר להכנת מטעני חבלה מאולתרים. לכך יש להוסיף כי המשיב הוא מהנדס חשמל בהכשרתו, ועל כן יש יסוד להניח כי בידי הידע המקצועי והיכולת לעשות שימוש בחומרים בפרטי הציוד שנתפסו אצלו.

17. סוף דבר: אין המקרה הנדון נמנה על המקרים החריגים המצדיקים שחרור לחלופת מעצר בעבירות נשק, ואף אינן קיימות נסיבות מיוחדות המצדיקות מעצר בפיקוח אלקטרוני, במובן הוראת סעיף 22(ב) לחוק המעצרים.

אשר על כן, הערר מתקבל והמשיב יותר במעצר עד לתום ההליכים נגדו. ככל שתמונת הדברים תתבהר - במהלך שמיעת הראיות בתיק או בדרך אחרת - פתוחה תהיה הדלת בפני המשיב ליזום הליך לעיון חוזר בעניינו.

ניתנה היום, ב' בתמוז התשע"ו (8.7.2016).

ש ו פ ט